

A LA CONTRA

Albert Sánchez Piñol PUBLICA 'LA PELL FREDA' (LA CAMPANA)

JORDI GARCIA

APUNT

Albert Sánchez Piñol ha tret una novel·la esplèndida que es llegeix d'una tirada i que es titula 'La pell freda'. És un llibre que té acció, una punta de fantasia i una dosi notable de saviesa, de la vella saviesa dels qui han reflexionat sobre la condició humana, sovint amb pessimisme. El llibre gira al voltant de la figura de l'enemic i la manera com ens dediquem a construir-lo a la mida dels nostres fantasmes. Seria una lectura profitosa per a aquests xerraires que deshumanitzen els etarres i converteixen la informació en propaganda de guerra. A mi em va servir per a l'entrevista. En començar, Sánchez Piñol marcava distàncies. Em mirava amb aquell somriure inquietant dels dofins, que un no sap mai si és de bonhomia o de malícia. Parlant, però, vaig anar entenent les seves preocupacions i ell les meves necessitats. Al final, la satisfacció d'haver trobat un paio difícil, però la mar d'interessant.

“Escriure és un pal, però és l'única cosa adulta que faig”

ENRIC VILA

E.V. Darrere 'La pell freda' hi ha un Indiana Jones, oi?

A.S.P. Com? No! Si jo tinc una vida molt anodinal

E.V. El feia un d'aquests homes que van fins a la fi del món a buscar la veritat i quan ja l'han trobat la menyspreen.

A.S.P. Doncs només he anat dues vegades al Congo.

E.V. Què hi va anar a fer?

A.S.P. Una tesi doctoral sobre els pigmeus. Però em va enxampar la Guerra Civil.

E.V. Veu?

A.S.P. La novel·la no té res a veure amb aquesta història. A més, vaig fugir per cames. No sóc gens valent; vaig acabar la tesi des d'aquí.

E.V. Antropòleg, escriptor... Em pensava que havia viscut molt.

A.S.P. Doncs aquesta entrevista et servirà per aprendre que es pot tenir una vida espantosament mediocre i escriure llibres bons. A més, la novel·la passa en una illa on només hi ha un far. L'aventura, encara que hi hagi acció, és bàsicament interior...

E.V. Amb més raó: hi deu haver una experiència vital al darrere.

A.S.P. Hi ha una opció literària. La feina de l'escriptor és inventar. La gràcia d'escriure és que, si vols, pots enfonsar Anglaterra.

E.V. Vostè ha triat la idea del conflicte amb l'altre. Per què?

A.S.P. No hi trobaràs ningú, repte el llibre. Tots els homes som conflictes amb potes.

E.V. Escriuint també és laconic.

A.S.P. Tinc un estil esquemàtic perquè crec en els signi-

ficats depurats.

E.V. No creu en l'artifici.

A.S.P. No gaire. M'agrada la definició d'illa: "Porció de terra envoltada de mar". No cal res més.

E.V. Per això enganxa, el llibre?

A.S.P. Suposo que és per l'escaleta. Amb una estructura de ferro, ben treballada, pots explicar el que vulguis.

E.V. Sobretot si en treus la palla.

A.S.P. Naturalment. Per mi el conte perfecte és el somni, perquè el cent per cent del que hi passa és significatiu. Narrar és buscar això.

E.V. Encara no m'ha explicat per què la novel·la gira al voltant de la relació amb l'enemic.

A.S.P. Ja veuràs com la pròxima serà del tot diferent.

E.V. D'amor?

A.S.P. Això sí que no. Tot i que s'assembla molt a la guerra: algú va dir que tots dos són un combat cos a cos.

E.V. L'interessa més la guerra.

A.S.P. És que no hi crec, en l'amor. Tu sí?

E.V. És una presa de pell, però val la pena deixar-se enganyar.

A.S.P. A mi m'interessen els mecanismes de les coses. I l'amor, un cop veus com funciona, quedés desencan-

tat. Per a un antropòleg l'amor és una estratègia de parentiu. Encara que això no vol dir que un dia no em pugui enamorar, eh?

E.V. I com funciona la guerra?

A.S.P. Sembla un trencament de relacions. Però, en realitat, el que hi ha és una inversió de les relacions; tot depèn de la manera com construïm l'altre.

E.V. Ara ho entenc! Vostè m'ha construït com un enemic.

A.S.P. No! És que no m'agraden les entrevistes. Sembla que per escriure hagi de sortir a Cròniques Marcianas. L'objecte d'interès és la novel·la, no jo. I un cop escrita, gairebé ja està tot dit.

E.V. Per què ha preferit la literatura a la ciència?

A.S.P. Perquè no sabia com dedicar-me a l'antropologia sense entrar a la facultat. Escriuint no depens de ningú.

E.V. Viu en una illa, com el 'protà'?

A.S.P. Sembles un detectiu.

E.V. I vostè l'encarnació de l'escriptor somnàmbul.

A.S.P. M'agrada. La tradició anglosaxona diu que el que escriu és el Jo. I n'hi ha una de més europea que diu que l'escriptor només transcriu.

E.V. ¿De quina instància transcriu, vostè?

A.S.P. Mira: fins al segle XVI es deia que l'escriptor seguia el dictat de déu; després, de la raó; al XIX, de la societat; al XX, del llenguatge. No sé de qui devem transcriure els escriptors del segle XXI.

E.V. Per què escriu?

A.S.P. Potser perquè és l'única cosa adulta que faig.

E.V. Què entén per 'adult'?

A.S.P. Tenir una parella estable, una feina i una hipoteca.

E.V. I per què ho vol?

A.S.P. Amb 37 anys ja toca. Terenci Moix parla del complex de Peter Pan. A mi em passa el contrari: m'agradaria fer-me adult.

E.V. Avantatges?

A.S.P. No ho sé. Integrar-me una mica a la societat.

E.V. Bé: té bones crítiques.

A.S.P. També hi ha hagut alguna bufetada.

E.V. Està content per les bones?

A.S.P. Passo, passo. Si vaig a l'infern no serà per la vanitat. Els elogis són droga dura.

E.V. És divertit, escriuint?

A.S.P. Molts escriptors diuen que s'ho passen bomba; jo crec que és un pal de por. En literatura l'esforç importa un rave; només valen els resultats. No hi veig una font de plaer, francament.

E.V. No em dirà que escriu perquè és una professió amb futur.

A.S.P. Futur? És la lliçó africana que he après millor. La visió de futur dels pigmeus no va més enllà de les 24 hores. La meva tampoc.